

Høring næringskomiteen 28.01.20, representantforslag om utredning og innføring av turistskatt - Dokument 8:20 S (2019-2020)

Fagforeningen Naturviterne engasjerer seg i turistskatt fordi vi er opptatt av kunnskapsbasert forvaltning og bærekraft, økologisk, miljømessig, sosialt og økonomisk.

Vårt naturbaserte reiseliv er en turistskatt i seg selv, en juvel for mange. Skal vi tar vare på de kvaliteter som trekker turister til Norge, må vi te oss vel. Vi må utvikle det velfungerende og samtidig tørre å tenke nytt om finansiering.

Svært mange av turistene kommer til Norge pga av naturen vår. Vår rike natur trenger god forvaltning og flere steder tilstrekkelig med tilrettelegging. Særlig i områder med stor belastning og mange besøkende. Forsøpling og stor slitasje på den naturen de besøkende skal oppleve, er utfordrende.

Norge har mye natur i øverste klasse, det fordre og en god og bærekraftig forvaltning. Da trenger vi kunnskap og innsikt om natur, økologi, forvaltning og sammenhenger, men og andre verktøy for finansiering av fellestiltak enn vi til nå har hatt. Mange steder i Norge søker godkjenning på «Merket som bærekraftig reisemål» etter Innovasjon Norges standard. Det skal ivareta natur, kultur og miljø, styrke de sosiale verdiene og styrke økonomisk levedyktighet. Dette går ikke av seg selv, godkjenning og gjennomføring krever finansiering og god kompetanse i alle ledd.

På en del steder sliter masseturisme på forholdet mellom besøkende og lokalbefolkning. Innbyggerne opplever at verdiskapning fra turismen, inkludert fra masseturisme, ikke legger igjen nok lokalt. Turismen oppfattes ikke som bærekraftig. Turismen må ha sosial aksept, ellers får du motkrefter, og konflikt mellom de som tjener på det, og de som får stor belastning, f. eks grunneier og lokalbefolkning som føler seg invadert til stuedøra, eller blir utfordret på arealene de driver næring på, som for eksempel landbruksareal.

Vi må ikke gjøre samme feilen som er gjort for vindkraft på land, at næringen, reiselivet, mister lokal legitimitet og sosial aksept. Det kan hindre turismen i å utvikle seg som en god næring, og ikke minst som en viktig distriktsnæring.

En kommune har inntekt og infrastruktur tilpasset sin størrelse og befolkning. Turistkommuner kjennetegnes ofte av å ikke være folkerike kommuner. Det kan være stort gap mellom den mengden turister som kommer, og den kapasitet kommunen har til å investere i og drifte tilrettelegging. Parkering, bygging og vedlikehold av sti og turveier, sanitæranlegg, skilting m.m. er eksempler på dette.

Både innhold og begrep er viktig. Kall det gjerne noe annet enn skatt, et grønt turistbidrag, et bærekraftsbidrag. Hva med et grønt kort, green card for de tilreisende? Et forvaltningshonorar til naturen. Midlene kan gå inn i et kommunalt fond øremerket varige fellestiltak av høy kvalitet for det lokale reiseliv.

I sum vil den enkelte turist få mer igjen fra en slik ordning enn det den enkelte betaler. En rimelig og moderne delingsøkonomi. Flere og flere turister er opptatt av bærekraft når de velger reisemål og reisemåte. Mange reiser langt for å nå Norge. Reiselivet i Norge er sårbart og har klimarisiko, 50 %

av de tilreisende kommer i dag med fly. Da er det særlig viktig at oppholdet på stedet de besøker, skjer og oppleves som bærekraftig og miljøvennlig.

Turistskatt vil det lokale selvstyre håndtere godt. Det er kommunene som sitter med ansvaret for at våre kjente reisemål i Norge beholder sitt gode omdømme, og som skal makte å ta imot mange besøkende. Får ikke kommunene hjemmel til å vedta lokal finansiering av fellestiltak til gode for turister, risikerer vi at naturslitasje, forsøpling og manglende profesjonell tilrettelegging går utover omdømme til hele reiselivet i Norge. Vi må tenke kvalitet framover, ikke bare heie og ta halleluja på nye rekordtall for besøkende.

Oppsummering

Naturviterne støtter utredning av modeller for turistskatt i Norge. Kommuner i Norge må få anledning til å vedta turistskatt/miljøavgift der det er lokal enighet om det. Midlene bør øremerkes investering og drift av tilrettelegging og infrastruktur som hindrer slitasje og verdireduksjon av naturverdiene.

Med hilsen

Dagfinn Svadberg Hatløy
Forbundsleder fagforeningen Naturviterne

Oslo 27.01.20